

HISTORIA
KLASA III GIMNAZJUM

Dział	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Pierwsza połowa XIX w.	-nie spełnia wymogów oceny dopuszczającej	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty obrad kongresu wiedeńskiego - potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu - zna członków Świętego Przymierza - wymienia idee oraz prądy polityczne i kulturowe początku XIX w. - wymienia polskich twórców epoki romantyzmu - rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna - opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I - wymienia organizacje opozycyjne działające 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja - zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich - wymienia uczestników kongresu - rozumie określenie „tańczący kongres” - wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm, romantyzm - wymienia europejskich twórców epoki romantyzmu - podaje cechy romantyzmu jako prądu w kulturze europejskiej - wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza - rozumie znaczenie postanowień kongresu dla sytuacji Polaków - podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyizmu w życiu politycznym Europy - opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych - charakteryzuje twórczość romantyków - charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego - opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego - rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim - wymienia twórców nielegalnej i legalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje okres napoleoński i epokę restauracji - wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie - udowadnia wpływ idei romantycznych na działanie ruchów wolnościowych w Europie - opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie - rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim - opisuje rolę Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa Polskiego - rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji 	<ul style="list-style-type: none"> - spełnia wymogi na ocenę bardzo dobrą - wskazuje na liberalny i eksperymentalny charakter ustroju Królestwa Polskiego - ocenia szansę powstania listopadowego, inicjuje dyskusję na ten temat - dokonuje syntezy dążeń rewolucjonistów Wiosny Ludów i wskazuje na ich uniwersalny charakter

		<p>w Królestwie Polskim</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu powstania – wie, kim był Piotr Wysocki – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie – zna rezultat zmagania powstańczych – zna pojęcia: „noc paskiewiczowska”, germanizacja, praca organiczna, powstanie krakowskie, rabacja, rzeź galicyjska – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa – rozumie pojęcie emigracja – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji – rozumie pojęcie Wiosna Ludów 	<p>Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. Kaliszanie – wymienia pierwszego dyktatora powstania – opisuje wybuch powstania – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania – wskazuje miejsca największych bitew – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko- 	<p>opozycji w Królestwie Polskim i</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje jej cele – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I – analizuje przyczyny powstania – rozróżnia postawy Polaków wobec wybuchu powstania – charakteryzuje różne postawy polskich polityków wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych – dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach – podaje przyczyny powstania krakowskiego – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej – wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji – omawia przyczyny wystąpień 	<p>w Królestwie Polskim</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnorodne uwarunkowania życia politycznego w Królestwie Polskim – wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje – wyjaśnia przyczyny upadku powstania – przedstawiam różne postawy przywódców powstania – omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami – rozumie manipulację władz austriackich prowadzącą do rzezi galicyjskiej – rozumie przyczyny niepowodzenia 	
--	--	---	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu Wiosny Ludów (1848 r.) – wskazuje na mapie obszary europejskie, które zostały ogarnięte wystąpieniami rewolucyjnymi – wskazuje ziemie polskie, na których w okresie Wiosny Ludów doszło do wystąpień – wie, co wydarzyło się w roku: 1815, 1830, 1831, 1848 – wskazuje na mapie ziemie polskie pod trzema zaborami i je nazywa – zna postacie Adama Mickiewicza i Piotra Wysockiego – krótko opisuje sytuację Królestwa Polskiego przed powstaniem listopadowym i jego upadku – krótko opisuje sytuację w zaborach pruskim 	<ul style="list-style-type: none"> rosyjskiej – wymienia przywódców powstania – wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim – zna postacie Hipolita Cegielskiego i Edwarda Dembowskiego – wymienia polskie obozy polityczne na emigracji – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji – zna postać Józefa Bema – wie, w których krajach Polacy 	<ul style="list-style-type: none"> rewolucyjnych w Europie – podaje skutki Wiosny Ludów – opisuje przyczyny niepowodzenia wystąpień narodowowyzwoleńczych na ziemiach polskich – dostrzega różnice w położeniu Polaków pod trzema zaborami i wskazuje przyczyny tych różnic – wskazuje różnice w przyczynach wybuchu Wiosny Ludów w poszczególnych krajach europejskich – omawia rolę Świętego Przymierza w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> powstania z 1846 r. – dostrzega długofalowe skutki rabacji galicyjskiej – rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice) – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami – dostrzega i opisuje różnice między przyczynami Wiosny Ludów na różnych obszarach europejskich – wyjaśnia, dlaczego wystąpienia nie objęły Rosji i ziem polskich pod zaborem rosyjskim – dostrzega wpływ idei romantyzmu na wystąpienia narodowowyzwoleńcze 	
--	--	--	--	---	---	--

		<p>i austriackim po powstaniu listopadowym</p>	<p>brali udział w walkach w okresie Wiosny Ludów</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cele, jakie stawiali sobie Polacy biorący udział w walkach okresu Wiosny Ludów - opisuje przebieg powstania listopadowego - wie, jakie zmiany przyniósł w Europie kongres wiedeński - charakteryzuje położenie Polaków pod trzema zaborami 		<p>okresu wiosny ludów</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega i wyjaśnia rolę postanowień kongresu wiedeńskiego w historii Europy XIX w. - rozumie wpływ ideologii romantyzmu na dążenia wolnościowe w Europie 1. połowy XIX w. 	
<p>2. Druga połowa XIX w.</p>	<p>-nie spełnia wymogów oceny dopuszczającej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne wynalazki XIX w. - rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa - wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w. - rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w. - wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy - ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne - opisuje grupy społeczne kształtujące się 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego - wymienia przyczyny powstawania fabryk - dostrzega skutki rozwoju komunikacji - wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego - przedstawia genezę nowych grup 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego - porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w. - omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw - dostrzega i analizuje 	<ul style="list-style-type: none"> - spełnia wymogi na ocenę bardzo dobrą - porównuje proces zjednoczenia Włoch i Niemiec, wskazując podobieństwa i różnice - ocenia szanse powstania styczniowego - ocenia dokonania wybranych przez siebie uczestników

		<p>robotnicy, burżuazja, społeczeństwo masowe, monarchia konstytucyjna, socjalizm</p> <p>– zna postać Karola Marksa</p> <p>– potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym</p> <p>– wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy</p> <p>– zna postać Ottona von Bismarcka</p> <p>– wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871</p> <p>– wskazuje na mapie obszar Cesarstwa Niemieckiego</p> <p>– wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.</p> <p>– rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa</p> <p>– zna postać Abrahama Lincolna</p> <p>– wie, kto wygrał wojnę secesyjną</p>	<p>w XIX w.</p> <p>– opisuje proces urbanizacji</p> <p>– wie, jakie zmiany zaszły w organizacji państwa</p> <p>– przedstawiam ideologie, które narodziły się w XIX stuleciu</p> <p>– zna postacie Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego</p> <p>– omawia etapy jednoczenia Włoch</p> <p>– wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec</p> <p>– wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład Cesarstwa Niemieckiego</p> <p>– wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami</p> <p>– wie, kiedy</p>	<p>społecznych</p> <p>– omawia genezę najważniejszych nurtów politycznych XIX w.</p> <p>– wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch</p> <p>– wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją</p> <p>– uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano „ojcem zjednoczonych Niemiec”</p> <p>– wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA</p> <p>– podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej</p> <p>– wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej</p> <p>– wskazuje punkt zrotny w wojnie secesyjnej</p> <p>– uzasadnia europejski</p>	<p>skutki różnic społecznych w XIX w.</p> <p>– opisuje wpływ zmian, które zaszły w XIX-wiecznej organizacji państwa, na dzisiejsze życie polityczne</p> <p>– przedstawia wpływ przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy państwowej</p> <p>– uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch</p> <p>– rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu</p> <p>– dostrzega wpływ idei romantycznych w procesie jednoczenia Włoch</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy</p> <p>– wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednoczenia Niemiec</p> <p>– rozumie znaczenie</p>	<p>powstania stycziowego</p> <p>- dostrzega związki między procesem germanizacji i rusyfikacji a procesem kształtowania się nowoczesnego narodu polskiego</p> <p>- omawia rolę kultury polskiej w procesie kształtowania się nowoczesnego narodu polskiego</p>
--	--	---	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej – wymienia mocarstwa kolonialne – zna pojęcie kolonializm – zna określenie „perła w koronie” – wie, kiedy doszło do wojny rosyjsko-japońskiej, i zna jej wynik – wskazuje kraje europejskie, które zjednoczyły się w 2. połowie w XIX w. – wymienia główne mocarstwa kolonialne – wskazuje na mapie pozaeuropejskie obszary zajęte przez kolonizatorów – wymienia wynalazki, które zmieniły życie codzienne w XIX w. – zna postacie: Abrahama Lincolna, 	<p>rozgrywała się wojna secesyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie – opisuje zmiany, które w XIX stuleciu zaszły w funkcjonowaniu przemysłu i życiu społecznym – charakteryzuje społeczeństwo 2. połowy XIX w. – przedstawia politykę kolonizatorów wobec kolonizowanych państw i obszarów – wie, na czym polegała „odwilż posewastopolska” – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych – zna postać Aleksandra Wielopolskiego – przedstawia programy Białych i 	<p>wyścig o kolonie</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki kolonializmu – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym – opisuje politykę USA na obszarze Chin – podaje przyczyny i skutki kolonializmu – opisuje wpływ XIX-wiecznych przemian gospodarczych na funkcjonowanie systemów władzy oraz kształtowanie się nowych grup społecznych – wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego – wyjaśnia genezę i znaczenie branki – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów – podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego 	<p>warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej – uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem – analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie – rozumie konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych – rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego – ocenia działania Wielopolskiego 	
--	--	--	--	--	--	--

		<p>Ottona von Bismarcka</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni – wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe – wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania – wie, kim był Romuald Traugutt – zna pojęcie katorga – wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego – zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający 	<p>Czerwonych</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania – opisuje formy walki powstańczej – przedstawia działalność rządu powstańczego – przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym – wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat – podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji – wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym – opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją – opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce – opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji – charakteryzuje życie polityczne w Galicji – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego – charakteryzuje poglądy pozytywistów – przedstawia znaczenie kultury dla utrzymania polskości – wskazuje przyczyny i skutki powstania styczniowego – charakteryzuje formy walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym – analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów – porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego – przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego – dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim 	
--	--	--	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego – wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego – rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny – wie, gdzie miał miejsce najśłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim – zna postacie Michała Drzymały i Hipolita Cegielskiego – wskazuje na mapie Galicję i Austro-Węgry – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska – wymienia narodowości, które żyły w Galicji – umiejscawia w czasie okresy pozytywizmu i Młodej Polski – wymienia najważniejszych 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim – opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach – rozumie znaczenie literatury pisanej „ku pokrzepieniu serc” – wymienia tytuły głównych dzieł Henryka Sienkiewicza – opisuje przebieg powstania styczniowego – opisuje formy rusyfikacji 		<ul style="list-style-type: none"> – w dziedzinach gospodarki i kultury – dostrzega wpływ polityki władz zaborczych na przemiany społeczeństwa w Wielkopolsce – wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji – dostrzega wpływ pozytywizmu na postawy Polaków po powstaniu styczniowym – dostrzega wpływ sytuacji politycznej w państwach zaborczych na położenie Polaków – opisuje wpływ zaborów na kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego – porównuje położenie Polaków w trzech zaborach, biorąc pod uwagę życie kulturalne, polityczne i gospodarcze 	
--	--	---	--	--	--	--

		<p>pisarzy polskich okresu pozytywizmu oraz twórców kultury okresu Młodej Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna postać Jana Matejki – wskazuje na mapie obszary poszczególnych zaborów – krótko opisuje sytuację Polaków w każdym z trzech zaborów – pamięta datę: 1863 r. – zna postacie: Romualda Traugutta, Henryka Sienkiewicza, Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego 	<p>i germanizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób Polacy przeciwstawiali się polityce zaborców 			
3. Przełom XIX i XX w. I wojna światowa	-nie spełnia wymogów oceny dopuszczającej	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie „epoka pary” – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX w. – wie, co oznacza 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia genezę określenia: „epoka stali, pary i węgla” – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu itd. – wie, dlaczego w XIX stuleciu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce – analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów – opisuje cechy charakterystyczne dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w. – dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich – analizuje wpływ rozwoju kina, 	<ul style="list-style-type: none"> - spełnia wymogi na ocenę bardzo dobrą - potrafi wskazać głębokie przyczyny I wojny światowej - ocenia wkład Polaków w przebieg działań wojennych - dostrzega

		<p>określenie „piękna epoka”</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX w. oraz wskazuje zmiany, jakie spowodowały one w życiu ludzi – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich – rozumie skróty: PPS, endecja – przyporządkowuje postacię Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych – zna datę: 1905 r. – zna pojęcie strajk generalny – zna określenie „krwawa niedziela” – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji – wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójporozumienia 	<p>wydłużyła się średnia długość życia</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna postacie: Thomasa Edisona, braci Lumière, Aleksandra Bella – opisuje życie codzienne w „pięknej epoce” – wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w. – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia najważniejsze punkty ich programów – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna 	<p>impresjonistycznych i secesyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w. – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym – przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych – przedstawia formy działalności polskich partii politycznych – podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego – opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania – podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią – wie, dlaczego doszło do 	<p>fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoświatowymi – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym – wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w. – omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi – analizuje i omawia 	<p>dalekosiężne skutki I wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - inicjuje dyskusję na temat możliwych przyczyn odzyskania przez Polskę niepodległości
--	--	--	--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne – wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej – wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową – wie, kiedy wybuchła I wojna światowa – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny – rozumie pojęcie wojna pozycyjna – wymienia nowe rodzaje broni 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego – podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim – opisuje strajki w Łodzi – wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie – podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych w Europie na początku XX w. – opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką – opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową – wymienia najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> konfliktów zbrojnych na Bałkanach – wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej – charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917 – podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r. – prezentuje postawy aktywistów i pasywistów – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać Polaków – omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie – omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego – opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną – charakteryzuje sytuację międzynarodową w chwili dokonania zamachu w Sarajewie – opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy, oraz bolszewików – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji – analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na 	
--	--	---	--	---	--	--

		<p>zastosowane w czasie I wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego – zna postacie Mikołaja II i Włodzimierza Lenina – wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej – zna postacie Józefa Piłsudskiego i Ignacego Paderewskiego – zna pojęcie Akt 5 listopada – wskazuje państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r. – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej – wie, kiedy Polska 	<p>bitwy I wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje wojnę pozycyjną – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu – opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików – rozumie pojęcie obca interwencja – wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice – wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność prowadzenia bratobójczych walk – opisuje działalność 	<p>wojny</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni – zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się ośrodków polskich władz w 1918 r. – podaje przyczyny i skutki powstania dwóch bloków polityczno-militarnych na przełomie XIX i XX w. – charakteryzuje postawy Polaków przed wybuchem I wojny światowej – przedstawia różne poglądy polityczne – opisuje stosunek poszczególnych państw do sprawy polskiej w okresie I wojny światowej -podaje przyczyny i skutki rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego w Rosji 	<p>sprawę polską w okresie I wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie Aktu 5 listopada oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków – wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych – omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazując czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej – omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę – analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na odzyskanie niepodległości przez Polskę – przedstawia bezpośrednio i pośrednio 	
--	--	--	--	---	--	--

		<p>odzyskała niepodległość</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r. – wskazuj na mapie kraje ententy i państwa centralne – wie, które państwa należały do obozu zwycięzców I wojny światowej – wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej – wie, co wydarzyło się w roku: 1914, 1917, 1918 – wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość – zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Włodzimierza Lenina, Woodrowa Wilsona – wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej 	<p>Legionów</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej – wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni – przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski – wie, dlaczego 11 		<p>przyczyny wybuchu I wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zmiany polityczne, które zaszły w Rosji w wyniku rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego 	
--	--	---	--	--	---	--

			<p>listopada uważamy za dzień odzyskania niepodległości</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg I wojny światowej – charakteryzuje formy działań militarnych w okresie I wojny światowej – opisuje przemiany zachodzące w Rosji w 1917 r. – wie, w jaki sposób doszło do odzyskania niepodległości przez Polskę – przedstawia zmiany w technice i sztuce wojennej, które zaszły w czasie I wojny światowej 			
4. Kalejdoskop historii. Lekcje problemowe	-nie spełnia wymogów oceny dopuszczającej	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: politeizm, monoteizm – podaje przykłady religii politeistycznych i monoteistycznych – zna założycieli chrześcijaństwa i 	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: religie naturalne, religie objawione – wymienia przykłady religii naturalnych i objawionych – charakteryzuje chrześcijaństwo 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje religie starożytnych Egipcjan, Greków i Rzymian oraz wierzenia ludów pierwotnych – wie, jak podzieliło się chrześcijaństwo – wymienia okresy, w których następowało przyspieszenie przemian 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega synkretyzm religijny – przedstawia uniwersalny charakter chrześcijaństwa – rozumie wpływ religii na historię świata 	<ul style="list-style-type: none"> - spełnia wymogi na ocenę bardzo dobrą - wskazuje wspólne cechy wielkich religii monoteistycznych - prognozuje kierunki postępu technicznego na

		<p>islamu</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy powstały chrześcijaństwo oraz islam – wymienia najważniejsze wynalazki danej epoki – wymienia style architektoniczne w kolejności chronologicznej – wskazuje epokę, w której budowano zgodnie z założeniami danego stylu – na ilustracji przedstawiającej budowlę rozpoznaje jej styl architektoniczny – wymienia broń stosowaną w różnych okresach historycznych – pamięta i rozumie pojęcia: legion, broń palna, falanga – rozumie pojęcia: chiton, toga – wymienia przykłady najbardziej znanych budowli, 	<p>i judaizm</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie miejsca, gdzie powstały wielkie religie monoteistyczne – dostrzega wpływ jednego wynalazku na rozwój wielu dziedzin życia oraz pojawianie się kolejnych wynalazków – wskazuje wynalazki, które zmieniły oblicze świata – wymienia przykłady budowli reprezentujących dany styl – wskazuje przykłady wybranego stylu architektonicznego w najbliższej okolicy (swoim regionie) – umieszcza sposób walki, broń lub formację wojskową w odpowiedniej epoce 	<p>naukowo-technicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje cechy danego stylu architektonicznego – opisuje sposób walki danej formacji wojskowej – omawia wpływ pozycji społecznej człowieka na jego strój – wskazuje przyczyny przemian w poszczególnych dziedzinach oraz ich skutki 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje różne religie monoteistyczne – analizuje przyczyny nierównomiernego w czasie i przestrzeni rozwoju gospodarczego – dostrzega wpływ jednego stylu architektonicznego na drugi – wskazuje wpływ postępu technicznego na przemiany w architekturze – dostrzega wpływ rozwoju techniki na sposób walki – dostrzega wpływ przemian społecznych i gospodarczych na modę – dostrzega zmiany zachodzące w różnych dziedzinach życia oraz wskazuje na zależności pomiędzy tymi dziedzinami 	<p>świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega elementy historyczne we współczesnej architekturze i swobodnie je omawia - prognozuje rozwój techniki wojennej - dostrzega i omawia elementy historyczne we współczesnych trendach modowych
--	--	---	---	--	---	--

		wynalazków, rodzajów broni	<ul style="list-style-type: none">– wymienia najważniejsze bitwy danej epoki– podaje przykłady zmian w sztuce wojennej– dostrzega wpływ warunków klimatycznych na modę– omawia wygląd i pochodzenie polskiego stroju szlacheckiego– wskazuje przykłady przemian w dziedzinach: sztuki militarnej, gospodarki oraz mody			
--	--	-------------------------------	--	--	--	--